

Vraag	Antwoord	Scores

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

	Kolon 24 (regel 1-2)	
24	maximumscore 2 Sempronius Caelianus, egregius iuvenis, (kolon 25) duos servos misit ad me; Sempronius Caelianus, een/de voortreffelijke/roemrijke jonge man, heeft (de) twee slaven naar mij gestuurd	
	Niet fout rekenen: Caelianus van de gens Caelia/us / van Caelius duos verbonden met tirones (kolon 25)	0
	Kolon 25 (regel 1)	
25	maximumscore 1 repertos inter tirones die / nadat ze tussen/onder (de) rekruten ontdekt waren/zijn	
	Niet fout rekenen: repertos die men/hij ontdekt had/heeft / nadat men/hij ze ontdekt had/heeft Niet fout rekenen: reperire (terug)vinden repertos verbonden met tirones	0
	Kolon 26 (regel 2)	
26	maximumscore 2 quorum ego supplicium distuli, (en) van hen heb ik de straf uitgesteld / van wie ik de straf uitgesteld heb	
	Niet fout rekenen: quorum wiens Niet fout rekenen: supplicium doodstraf/terechtstelling differre elke andere betekenis dan uitstellen of een synoniem daarvan	0
	Kolon 27 (regel 2-3)	
27	maximumscore 2 ut te, (kolon 28), consulerem de modo poenae. opdat ik u kon/zou raadplegen / raadpleegde / om u te (kunnen) raadplegen over de strafmaat / manier van bestraffing / soort (van) straf	
	Niet fout rekenen: ut zodat Niet fout rekenen: te jou ut zoals	0
	te consulere met u overleggen	1
	consulere elke andere betekenis dan raadplegen/overleggen of een synoniem daarvan	0
	poena boete/foltering	1
	poena onderpand	0

Vraag	Antwoord	Scores
28	Kolon 28 (regel 2-3) maximumscore 1 conditorem disciplinae militaris firmatoremque (de) grondlegger en (de) bevestiger/versterker van de krijgstucht / (de) militaire discipline / krijgskunst / het militaire systeem / (de) militaire wetenschap(pen) Niet fout rekenen: (de) grondlegger van de krijgstucht / (de) militaire discipline / krijgskunst / het militaire systeem / (de) militaire wetenschap(pen) en (de) bevestiger/versterker	
29	Kolon 29 (regel 3-4) maximumscore 2 Ipse enim dubito ob hoc maxime, Zelf twijfel/aarzel ik namelijk het meest / voornamelijk/juist door het volgende	
30	Kolon 30 (regel 4) maximumscore 1 quod ut iam dixerant sacramento, (namelijk) dat ze weliswaar de soldateneed al gezworen hadden	
31	Kolon 31 (regel 4-5) maximumscore 2 ita nondum distributi in numeros erant. maar nog niet verdeeld waren over/in (de) afdelingen / ingedeeld waren in (de) afdelingen / geordend waren naar (de) afdelingen Niet fout rekenen: numeros vertaald met enkelvoud	
32	Kolon 32 (regel 5) maximumscore 2 (kolon 33) ergo (kolon 33) rogo, domine, scribas, Dus/Daarom vraag ik / Welnu, ik vraag (u), heer/meester, dat u (mij) schrijft / om mij te schrijven Niet fout rekenen: dominus heerser/machthebber Niet fout rekenen: scribas jij schrijft rogare smeken rogare uitnodigen	1 0

Vraag	Antwoord	Scores
33	Kolon 33 (regel 5) maximumscore 1 Quid (kolon 32) debeam sequi welke regel ik moet / zou moeten volgen Niet fout rekenen: Quid wat	
34	Kolon 34 (regel 5-6) maximumscore 2 praesertim cum pertineat ad exemplum. vooral omdat het/dit/dat strekt/dient/voert tot (een) voorbeeld / een voorbeeld betreft / een precedent schept Niet fout rekenen wanneer als onderwerp van pertineat in de vertaling is genoteerd 'hij'. Niet fout rekenen: exemplum handelwijze / afschrikwekkend voorbeeld cum terwijl cum toen/wanneer/hoewel	1 0
35	Kolon 35 (regel 7) maximumscore 2 Secundum mandata mea fecit Sempronius Caelianus Sempronius Caelianus heeft gehandeld / zich gedragen overeenkomstig mijn instructies/opdrachten Niet fout rekenen: mandata mea vertaald met enkelvoud Niet fout rekenen: Caelianus van de gens Caelia/us / van Caelius Wanneer in kolon 24 een of meer scorepunten in mindering gebracht zijn vanwege de vertaling van Sempronius Caelianus, hier niet om dezelfde reden nog eens een of meer scorepunten in mindering brengen. Secundum mandata mea fecit heeft mijn instructies/opdrachten uitgevoerd/gedaan Secundum mandata mea fecit heeft meteen na mijn opdracht(en) gehandeld Secundum mandata mea fecit heeft voor de tweede keer mijn opdracht(en) uitgevoerd/gedaan Secundum succes Secundum opgevat als vorm van secundus Secundum opgevat als naam (bijvoorbeeld Plinius Secundus)	1 1 0 0 0 0

Vraag	Antwoord	Scores
36	Kolon 36 (regel 7) maximumscore 1 mittendo ad te eos, door/met hen naar u/jou te sturen Niet fout rekenen: mittendo opgevat als mittens, tenzij vertaald met 'hoewel' om hen naar u/jou te sturen	0
37	Kolon 37 (regel 8) maximumscore 2 de quibus cognosci oportebit, over/van wie (er) onderzocht zal moeten worden / over/van wie het nodig zal zijn dat er onderzocht wordt Niet fout rekenen: de quibus waarover Niet fout rekenen: de quibus (en) over/van hen / (en) daarover Niet fout rekenen: cognosci oportebit men zal moeten onderzoeken Niet fout rekenen: oportebit vertaald met onvoltooid tegenwoordige tijd Niet fout rekenen: oportebit het zal onvermijdelijk zijn / het is onvermijdelijk die onderzocht (zullen) moeten worden / over/van wie het nodig zal zijn dat ze onderzocht worden cognoscere vernemen / leren kennen oportebit het zal te verwachten vallen / het valt te verwachten	1 1 0
38	Kolon 38 (regel 8) maximumscore 2 an capitale supplicium meruisse videantur. of ze (niet) de doodstraf verdiend (zouden) blijken te hebben Niet fout rekenen: of ze (niet) de doodstraf (zouden) blijken te verdienen Niet fout rekenen: capitale supplicium hoofdstraf Niet fout rekenen: videri lijken Niet fout rekenen: videantur men vindt dat zij meruisse videantur ze worden gezien dat ze / ze (zouden/zullen) gezien worden dat ze / men ziet / zou/zal zien dat ze verdiend hebben meruisse videantur ze verdiend hebben	1 0

Vraag	Antwoord	Scores
39	Kolon 39 (regel 9) maximumscore 2 Refert autem, voluntarii se obtulerint (En) dan is het van belang, of ze zich vrijwillig / als vrijwilliger(s) aangemeld / hun diensten vrijwillig / als vrijwilliger(s) aangeboden (zouden) hebben / vrijwillig / als vrijwilliger(s) verschenen (zouden) zijn Niet fout rekenen: autem verder/echter voluntarii vertaald als onderwerp se obtulerint opgevat als futurum exactum	0 0
40	Kolon 40 (regel 9) maximumscore 2 an lecti sint vel etiam vicarii dati. of (dat ze) opgeroepen zijn of zelfs/ook als vervanger(s) aangeboden/geleverd/gegeven (zijn) vicarii vertaald als onderwerp Wanneer ook voluntarii (kolon 39) vertaald is als onderwerp, hier niet nog eens aanrekenen.	0
41	Kolon 41 (regel 10) maximumscore 2 Lecti si sunt, inquisitio peccavit; Als ze opgeroepen zijn, heeft het selectiebureau verkeerd gehandeld Wanneer Lecti sunt op dezelfde manier onjuist is vertaald als lecti sint in kolon 40, hier niet nog eens aanrekenen.	
42	Kolon 42 (regel 10) maximumscore 2 si vicarii dati, penes eos culpa est als ze als vervanger(s) aangeboden/geleverd/gegeven zijn, is/licht de schuld/verantwoordelijkheid bij hen/d(i)egenen vicarii vertaald als onderwerp Wanneer vicarii op dezelfde manier onjuist is vertaald als in kolon 40 of als voluntarii in kolon 39, hier niet nog eens aanrekenen. Wanneer dati (sunt) op dezelfde manier onjuist is vertaald als dati (sint) in kolon 40, hier niet nog eens aanrekenen. penes niet opgevat als voorzetsel	0 0

Vraag	Antwoord	Scores
43	Kolon 43 (regel 10-11) maximumscore 1 qui dederunt; die ze aangeboden/geleverd/gegeven hebben	
	Niet fout rekenen wanneer in de vertaling het lijdend voorwerp niet is uitgedrukt. Wanneer dare in kolon 43 met dezelfde onjuiste betekenis is vertaald als in kolon 40 of in kolon 42, hier niet nog eens aanrekenen.	
44	Kolon 44 (regel 11) maximumscore 1 si ipsi, (kolon 45), venerunt, als ze zelf / uit eigen beweging gekomen/verschenen zijn	
45	Kolon 45 (regel 11) maximumscore 1 cum haberent condicionis suae conscientiam terwijl/hoewel ze zich bewust waren van hun (eigen) positie/situatie	
	Niet fout rekenen: cum toen/nadat cum omdat condicio voorwaarde condicionis suae de positie/situatie	0 0 0
46	Kolon 46 (regel 12) maximumscore 1 animadvertendum in illos erit. zal (er) opgetreden moeten worden tegen hen(zelf)	
	Niet fout rekenen: animadvertendum erit vertaald met onvoltooid tegenwoordige tijd	